

Onderwerp: Collegestandpunt n.a.v. kostentoedelingsonderzoek 2018 (aanvulling op voorstel Procedure herziening Kostentoedelingsverordening, n.a.v. collegevergadering d.d. 9 mei 2017).

DM-nummer: 1250725 versie 1

Conclusies college in relatie met behandeling voorstel procedure herziening kostentoedelingsverordening:

- Vasthouden aan scenario 2 voor wat betreft de procedure herziening kostentoedelingsverordening;
- Overwegen of beperkte beleidsmatige aanpassingen (binnen de mogelijkheden van de huidige wetgeving) mogelijk en wenselijk zijn;
- In 2018 de waardeverhoudingen in de kostentoedelingsverordening ten behoeve van het belastingjaar 2019 opnieuw actualiseren;

Toelichting

Het college heeft kennis genomen van de resultaten van het onderzoek dat de afgelopen weken door het bureau Tauw is uitgevoerd om de gegevens te verzamelen waarmee de categorale kostentoedelingspercentages technisch worden herzien. Deze resultaten hebben grotere gevolgen voor de kostentoedeling dan aanvankelijk was voorzien. Door een daling van de waarde van Gebouwd van 14% en een stijging van de waarde van infrastructuur (spoorwegen en wegen) van 22% verandert de waardeverhouding tussen Gebouwd en Ongebouwd relatief sterk. Technische actualisatie leidt hierdoor tot een verschuiving tussen deze beide categorieën: het aandeel van Gebouwd daalt met 1,1%-punt van 52,1% tot 51,0% en het kostenaandeel van Ongebouwd stijgt met 1,1%-punt van 8,8% tot 9,9%. Door het grote verschil in omvang is de relatieve daling bij Gebouwd (2,1%) veel kleiner dan de stijging bij Ongebouwd (12,5%).

Ondanks deze uitkomst houdt het college vast aan de ingezette lijn van scenario 2: het doorvoeren van een technisch actualisatie. De nieuwe, feitelijke waardeverhouding die uit het onderzoek naar voren komt moet onder ogen worden gezien en daarom ook een vertaling krijgen in de verdeling van de kosten van de watersysteemheffing over de verschillende categorieën. Het college realiseert zich daarbij terdege dat de verschuiving van de kosten van Gebouwd naar Ongebouwd onverwacht groot is. Daarom is het college van mening dat beperkte beleidsmatige aanpassingen, binnen het kader van de huidige wetgeving, in overweging kunnen worden genomen. Daarbij kan gedacht worden aan aanpassing van het percentage voor Ingezetenen en aan de rechtstreekse toedeling van een tweetal kostenposten: de kosten van het gebruik van WOZ-gegevens en de kosten van de verkiezingen. Deze beperkte aanpassingen maken de kostentoedeling exacter maar veranderen het beeld niet drastisch. Daarnaast stelt het college voor om, gezien de grote daling van de waarde van Gebouwd tussen 2010 en 2016, de herijking van de waarden in 2018 ten behoeve van het belastingjaar 2019 opnieuw door te voeren. Mogelijk werkt het herstel van de woningmarkt in de WOZ-waarden van de peildatum 1 januari 2017 dan wel door in de waardeverhouding.

Als bijlage 1 is een managementsamenvatting van het rapport 'Kostentoedelingsonderzoek 2018 Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden' opgenomen. Hierin zijn de belangrijkste uitkomsten weergegeven en toegelicht. Het volledige rapport wordt u via extranet ter beschikking gesteld.

Kaders

Op basis van de Waterschapswet kan de huidige verordening in ongewijzigde vorm tot en met het jaar 2018 worden toegepast.

Financiële aspecten

Behalve het effect dat de kostentoedelingsverordening op de belastingtarieven heeft zijn er aan dit voorstel geen direct financiële consequenties verbonden. De kosten van herhaling van het onderzoek in 2018 zijn beperkt en worden de huidige meerjarenbegroting opgevangen.

Communicatie aspecten**MVO aspecten**

Niet van toepassing

Bijlagen

- Bijlage 1: Managementsamenvatting Kostentoedelingsonderzoek 2018 HDSR

Bijlage 1: Managementsamenvatting “Kostentoedelingsonderzoek 2018 HDSR”

Het gespecialiseerde onderzoeksbureau Tauw heeft op verzoek van HDSR de in 2011 berekende waardeverhouding herzien en daarbij rekening gehouden met actuele waardegegevens, actuele oppervlakten en de nieuwe afbakening van de categorie Natuur. In onderstaande tabel treft u de berekening van de nieuwe kostentoedelingspercentages indien tot actualisatie van de waardeverhouding wordt overgegaan m.i.v. het belastingjaar 2018:

Tabel 1 Berekening kostentoedelingspercentages in %

Categorie	Waardeverhouding 2010	Categorale kostentoedeling 2010	Waardeverhouding 2016	Categorale kostentoedeling 2016	Ontwikkeling 2016/2010 in %*
Ingezetenen		39,0%		39,0%	0,0%
Ongebouwd	14,4%	8,8%	16,2%	9,9%	12,5%
Natuur	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,0%
Gebouwd	85,5%	52,2%	83,7%	51,0%	-2,1%

* De procentuele ontwikkeling van de aan de categorieën toegerekende kosten. Hierbij is de uitkomst volgens de waardeverhouding uit het Kostentoedelingsonderzoek 2018 afgezet tegen de verdeling volgens huidige kostentoedelingsverordening.

De actualisering van de waardeverhouding leidt tot een andere verdeling over de verschillende belastingcategorieën van de kosten van de watersysteemheffing. Het aan de categorie Ingezetenen toe te rekenen deel blijft op basis van een nauwelijks gewijzigde inwonerdichtheid 39%. Op basis van veranderde waardeverhouding vindt tussen de aandelen van de categorieën Gebouwd (een daling van 1,2%-punt) en Ongebouwd (een stijging van 1,2%-punt) een verschuiving plaats. Het aandeel van de categorie Natuur blijft afgerond 0,1%.

De belangrijkste oorzaken van de verschuiving tussen Gebouwd en Ongebouwd:

- Een daling van de totale waarde van Gebouwde onroerende zaken tussen 2010 en 2016: van € 116,5 miljard naar € 100,7 miljard, een daling van 14%.
- Een stijging van de totale waarde van de (spoor)wegen binnen Ongebouwd: tussen 2010 en 2016: van € 12,7 miljard naar € 15,5 miljard, een stijging van 22%.

Uitgaande van een onveranderd belastingdraagvlak en ongewijzigde kosten van de watersysteemheffing leiden de gewijzigde toedelingspercentages op basis van de begroting van 2017 tot de volgende ontwikkeling van de kostendekkende tarieven:

Tabel 2 Ontwikkeling kostendekkende tarieven

	Vastgesteld 2017	Kosten-dekkend 2017	Kosten-dekkend 2018	Verschil KD 2018/2017	Verschil % KD 2018/2017
Ingezetenen	€ 70,23	€ 72,73	€ 72,73	€ 0,00	0,0%
Ongebouwd	€ 75,42	€ 80,03	€ 90,03	€ 10,00	12,5%
Natuur	€ 5,47	€ 5,93	€ 5,93	€ 0,00	0,0%
Gebouwd als % WOZ-waarde	0,0262%	0,0286%	0,0280%	-0,0006%	- 2,1%
Gebouwd per € 300.000 WOZ-waarde*	€ 78,60	€ 85,80	€ 83,99	-€ 1,81	- 2,1%

* Het tarief voor Gebouwd is een % van de WOZ-waarde. Om de consequentie voor de belastingplichtige duidelijker weer te geven is hiervoor een extra rij in de tabel opgenomen. Daarbij is gerekend met een WOZ-waarde van € 300.000.

Door het verschil in % tussen kostendekkend 2018 en kostendekkend 2017 wordt duidelijk dat door de verschuiving van 1,2%-punt tussen Gebouwd en Ongebouwd het tarief van de categorie Ongebouwd veel meer stijgt dan het tarief van de categorie Gebouwd daalt: een stijging van 12,5% tegenover een daling van 2,1%.

In tabellen 1 en 2 zijn de effecten opgenomen van de actualisering van de waarden en oppervlakten. Deze gegevens zijn in de tabellen 3 en 4 opgenomen. In tabel 3 is de oppervlakte per belangencategorie weergegeven (A1 t/m A4 = Ongebouwd, B = Natuur en C = Gebouwd). In tabel 4 zijn hieraan de uiteindelijke waarden per categorie toegevoegd. Dit is feitelijk de waardeverhouding die wordt toegepast voor de resterende categorieën na de toedeling van 39% aan Ingezetenen.

Tabel 3 Oppervlakte per belangencategorie(ha)

Categorie	2010	2016
A1.1 Autosnelwegen	1.081	1.225
A1.2 Hoofd en regionale wegen	2.642	2.116
A1.3 Lokale wegen + bebouwde kom	3.566	3.724
A1.4 Overige verharde wegen	647	734
A2 Agrarische en overige gronden	51.777	46.829
A3 Openbare spoorwegen	327	393
A4 Bouwpercelen	1.364	526
B Natuur	9.277	11.650
C Gebouwd	12.341	15.824
Totaal	83.021	83.021

Tabel 2 Vergelijking waardeverhouding in %

Categorie	2010			2016		
	In %	In ha	In kEUR	In %	In ha	In kEUR
Ongebouwd	14,41%	61.403	19.640.606	16,21%	55.547	19.506.069
<i>wegen/spoor</i>	9,3%	8.262	12.719.340	12,9%	8.192	15.540.456
<i>agrarisch/ov</i>	2,1%	51.777	2.924.747	2,3%	46.829	2.765.281
<i>bouwpercelen</i>	2,9%	1.364	3.996.520	1,0%	526	1.200.332
Natuur	0,08%	9.277	104.806	0,11%	11.650	137.587
Gebouwd	85,51%	12.341	116.548.063	83,67%	15.824	100.673.978
Totaal	100,00%	83.021	136.293.475	100,00%	83.021	120.317.634

De volgende wijzigingen ten opzichte van 2010 hebben gevolgen voor de waardeverhouding:

- De totale waarde van (Spoor)Wegen stijgt met 22 %. Dit komt door een forse toename van de waarde per ha in deze categorie en de stijging van het oppervlak snelwegen.
- De totale waarde van de categorie Gebouwd daalt met 14 %. Dit komt door een daling van de waarde van bedrijfspanden en huizen tussen 2010 en 2016.
- De totale waarde van de categorie Agrarisch en overig ongebouwd daalt met 5 %. Dit komt omdat het areaal overig ongebouwd daalt met ca. 10 % (door een stijging van het areaal natuur en wegen). Door de stijging van de agrarische waarde per ha met 4,5 % wordt de absolute daling in deze categorie gedempt.
- De totale waarde van de categorie Bouwpercelen daalt met 70%. Dit komt voornamelijk doordat de ontwikkelingen rondom Leidsche Rijn nu grotendeels zijn gerealiseerd.
- De totale waarde van de categorie Natuur stijgt met 31 %. Dit komt voornamelijk door de herziening van de categorie Natuur met een stijging van de oppervlakte tot gevolg.

Het grootste effect is toe te schrijven aan de eerste twee wijzigingen: de waardeverhoging (spoor)wegen en de waardevermindering Gebouwd.

Een vergelijking van de berekende waardeverhoudingen laat zien dat er een verschuiving plaatsvindt van het Gebouwd (was 85,5 %; wordt 83,7 %) naar het Ongebouwd (was 14,4 % wordt 16,2 %). Het aandeel Natuur blijft nagenoeg gelijk.